

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว

อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations : FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme : UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต

กันยายน 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-2
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3

สารบัญ (ต่อ)

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2566	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ปี 2533-2564	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	2-5
3-1	สมบัติดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	3-2
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	5-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2566-2570	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)	7-10

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	2-1
2-2	สมุดลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดภูเก็ต	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	2-8
2-4	สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตปี 2562	2-11
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	3-2
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	4-4
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	6-5
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมายคือการนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัดบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่างๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy Model : BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน /สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

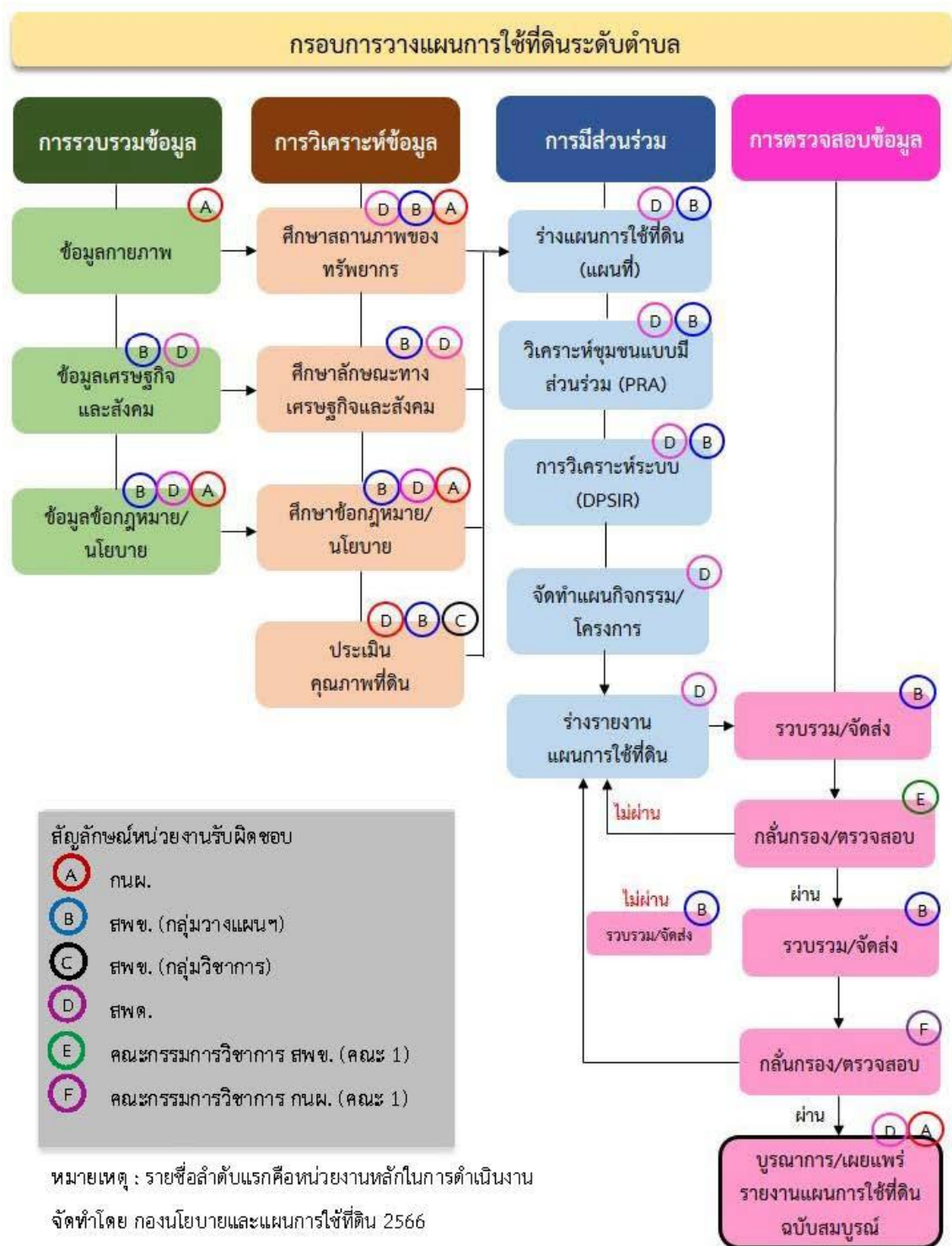
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

ไม้ขาวเมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์คุณภาพชีวิตดี ชุมชนเข้มแข็ง
ทุกหัวใจใฝ่คุณธรรม (องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

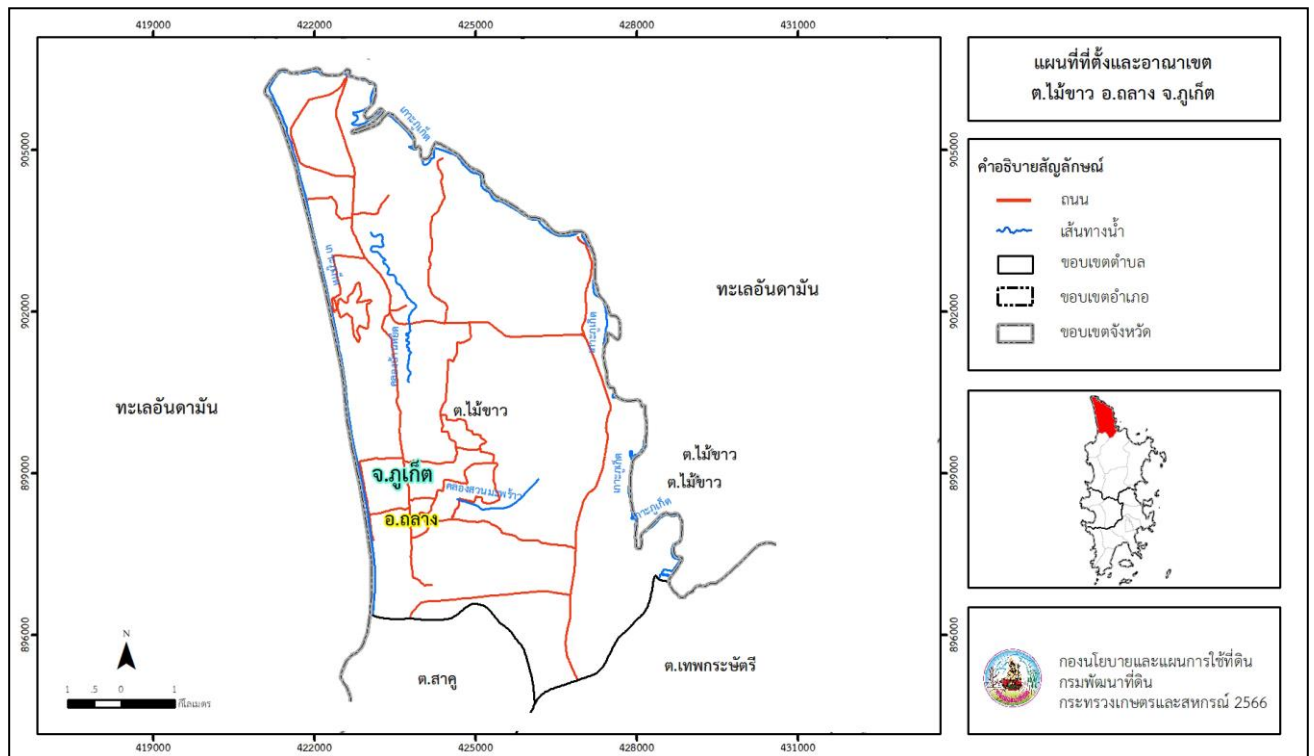

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอถลาง มีพื้นที่ประมาณ 48 ตารางกิโลเมตร หรือ 30,129 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลสาครและตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหมากปรก	หมู่ที่ 5 บ้านท่าฉัตรไชย
หมู่ที่ 2 บ้านคอเอน	หมู่ที่ 6 บ้านบ่อไทร
หมู่ที่ 3 บ้านสวนมะพร้าว	หมู่ที่ 7 บ้านหยิด
หมู่ที่ 4 บ้านไม้ขาว	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่สูงชัน บริเวณตอนกลางของตำบลเป็นที่ราบสูงและลาดลงสู่ทะเลทั้ง 3 ด้าน เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น คลองบ้านหยิด คลองสวนมะพร้าว

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) พบว่า ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมีนาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.9 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,740.9 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 190 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 406.4 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 22 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศ ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก จังหวัดภูเก็ต ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนธันวาคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

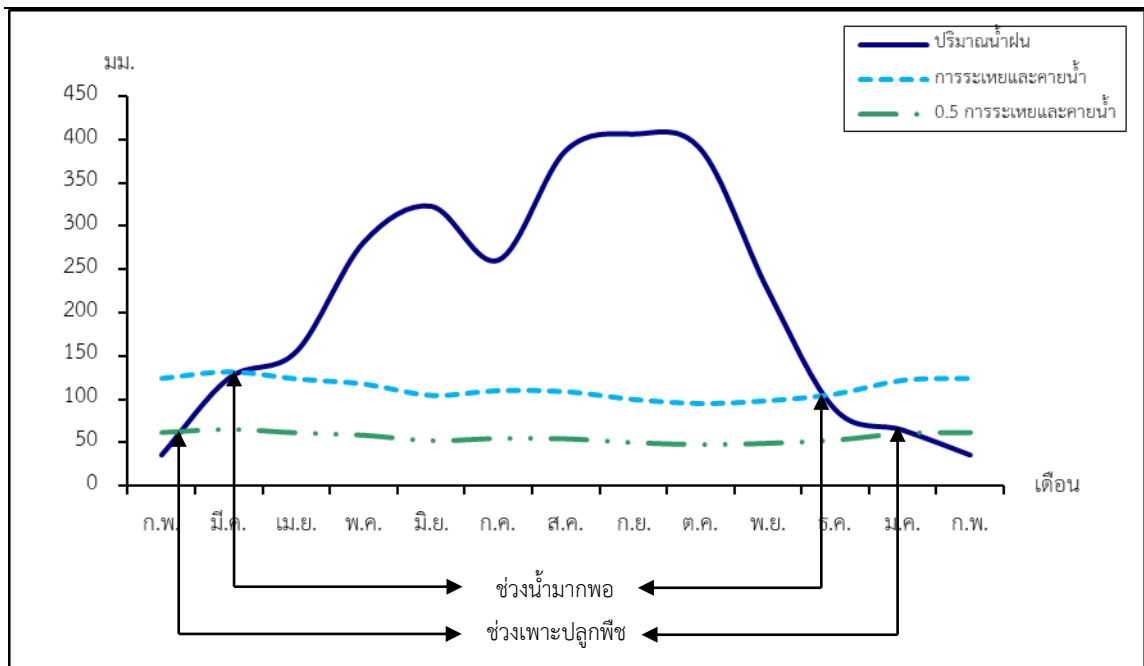
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศศูนย์อุตุนิยมฯ จังหวัดภูเก็ต¹ (พ.ศ.2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	22.9	32.1	27.4	76.0	64.4	7.1	121.8	57.8
ก.พ.	23.1	33.2	28.0	74.0	35.5	5.2	124.0	33.5
มี.ค.	23.7	33.6	28.6	76.0	124.4	9.1	131.8	99.6
เม.ย.	24.2	33.4	28.9	79.0	155.1	14.0	123.3	116.6
พ.ค.	24.6	32.4	28.7	82.0	281.4	20.1	117.5	153.1
มิ.ย.	24.5	31.8	28.4	82.0	323.1	19.4	104.1	157.3
ก.ค.	24.6	31.5	28.3	81.0	260.8	19.7	109.7	151.1
ส.ค.	24.7	31.2	28.1	82.0	387.5	20.0	108.5	163.8
ก.ย.	24.0	30.9	27.6	83.0	406.4	22.0	99.3	165.6
ต.ค.	23.7	31.0	27.3	85.0	388.9	23.5	94.6	163.9
พ.ย.	23.5	31.4	27.3	83.0	225.6	18.1	97.8	144.2
ธ.ค.	23.1	31.3	27.1	79.0	87.8	11.3	105.7	75.5
เฉลี่ย	23.9	32.0	28.0	80.2	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,740.9	189.5	1,338.1	1,482.0

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2536-2565

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 6,984 ไร่ หรือร้อยละ 23.16 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 14,548 ไร่ หรือร้อยละ 48.32 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 224 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 995 ไร่ หรือร้อยละ 3.31 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สับปะรด/ยางพารา สับปะรด แตงโม/มะพร้าว
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 9,894 ไร่ หรือร้อยละ 32.84 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นผสม
 - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,356 ไร่ หรือร้อยละ 7.82 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะพร้าว มะพร้าว/พืชผัก ไม้ผลผสม
 - 2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 367 ไร่ หรือร้อยละ 1.22 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก พืชสวนร้าง/เลื่อมโทรม ไม้ดอก ไม้ประดับ

- 2.6) พุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 130 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก
- 2.7) พืชน้ำ มีเนื้อที่ 2 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ บัว
- 2.8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 580 ไร่ หรือร้อยละ 1.93 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงปลา
- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 4,778 ไร่ หรือร้อยละ 15.84 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าชายเลนสมบูรณ์ ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าชายหาดสมบูรณ์ ป่าชายหาดรอสภาพฟื้นฟู ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์
- 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,541 ไร่ หรือร้อยละ 5.12 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทะเล หนอง บึง ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา
- 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 2,278 ไร่ หรือร้อยละ 7.56 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พุ่งหญ้าธรรมชาติ ที่หินโผล่

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,984	23.16
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	17	0.06
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,927	9.71
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	481	1.60
U401	สนามบิน	1,025	3.40
U405	ถนน	631	2.09
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	43	0.14
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	239	0.79
U600	สถานที่ร้าง	40	0.13
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	112	0.37
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	831	2.76
U603	สุสาน ป่าช้า	27	0.09
U605	สถานบริการน้ำมัน	25	0.08
U701	สนามกอล์ฟ	586	1.94

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A	พื้นที่เกษตรกรรม	14,548	48.32
A100	นาร้าง	153	0.51
A101	นาข้าว	71	0.24
A200	ไร่ร้าง	62	0.21
A205	สับปะรด	216	0.72
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	620	2.06
A205/A405	สับปะรด/มะพร้าว	31	0.10
A220	แตงโม	2	0.01
A220/A405	แตงโม/มะพร้าว	64	0.21
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	281	0.93
A301	ไม้ยืนต้นผสม	478	1.59
A301/A405	ไม้ยืนต้นผสม/มะพร้าว	36	0.12
A302	ยางพารา	8,479	28.14
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	37	0.12
A303	ปาล์มน้ำมัน	538	1.79
A307/A405	สนประดิพัทธ์/มะพร้าว	36	0.12
A314	หม่อน	3	0.01
A317	หมาก	6	0.02
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	165	0.55
A401	ไม้ผลผสม	201	0.67
A403	ทุเรียน	1	-
A403/A405	ทุเรียน/มะพร้าว	1	-
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	15	0.05
A404	เงาะ	6	0.02
A405	มะพร้าว	1,583	5.25
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	20	0.07
A405/A415	มะพร้าว/มะละกอ	6	0.02
A405/A502	มะพร้าว/พืชผัก	233	0.77

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

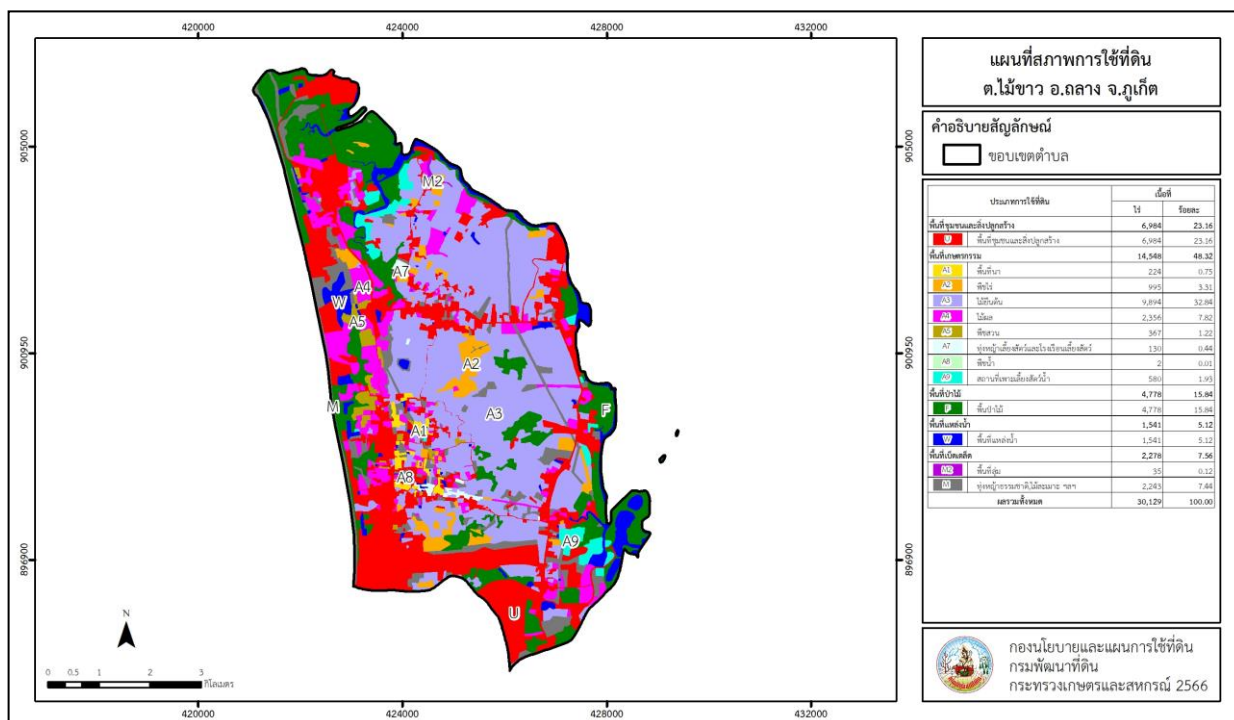
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A411	กล้วย	101	0.34
A415	มะละกอ	7	0.02
A419	มังคุด	14	0.05
A422	มะนาว	3	0.01
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	36	0.12
A502	พืชผัก	317	1.05
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	12	0.04
A507	เสาวรส	2	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	56	0.19
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	26	0.09
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	48	0.16
A803	บัว	2	0.01
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	68	0.23
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	4	0.01
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	508	1.69
F	พื้นที่ป่าไม้	4,778	15.84
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	869	2.88
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	181	0.60
F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	393	1.30
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	2,266	7.52
F700	ป่าชายหาดรอสภาพฟื้นฟู	399	1.32
F701	ป่าชายหาดสมบูรณ์	670	2.22
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,278	7.56
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	609	2.02
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	883	2.93
M201	พื้นที่ลุ่ม	35	0.12
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	122	0.40
M302	บ่อลูกรัง	71	0.24

แผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M303	บ่อทราย	20	0.07
M401	พื้นที่กองวัสดุ	23	0.08
M403	ที่ดินโผล่	1	-
M405	พื้นที่ถม	242	0.80
M601	หาดทราย	272	0.90
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,541	5.12
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	320	1.06
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	481	1.60
W103	ทะเล	493	1.64
W202	บ่อน้ำในไร่นา	247	0.82
ผลรวมทั้งหมด		30,129	100.00

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลไม้ขาวมีประชากรรวม 13,836 คน แยกเป็นชาย 6,897 คน เป็นหญิง 6,939 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 286.99 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 10,082 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 555 ครัวเรือน หรือร้อยละ 5.50 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 9,527 ครัวเรือน หรือร้อยละ 94.50 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง ตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลไม้ขาว อำเภอดงหลวง จังหวัดภูเก็ต ปี 2565

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลไม้ขาว	10,082	6,897	6,939	13,836
หมู่ที่ 1 หมากรุก	2,250	1,427	1,470	2,897
หมู่ที่ 2 คอเอน	848	1,248	1,254	2,502
หมู่ที่ 3 สวนมะพร้าว	1,070	750	751	1,501
หมู่ที่ 4 ไม้ขาว	2,881	1,243	1,262	2,505
หมู่ที่ 5 ท่าฉัตรไชย	1,589	1,393	1,392	2,785
หมู่ที่ 6 บ่อไทร	993	381	337	718
หมู่ที่ 7 หยิด	451	455	473	928

ที่มา : กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลไม้ขาว อำเภอดงหลวง จังหวัดภูเก็ต ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	10,082	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	555	5.50
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	9,527	94.50

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลไม้ขาวมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 10,082 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 2.99 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลไม้ขาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ มีเกษตรกรบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ทุเรียน และมะพร้าวแก่ ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 234,385.67 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 86,558.36 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 83,899.72 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 30,984.07 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 150,485.95 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 55,574.29 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย	รายได้บุคคลเฉลี่ย	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)
ตำบลไม้ขาว	225,780.66	2,309.89	6,158.71	136.41	234,385.67	86,558.36	83,899.72	30,984.07
หมู่ที่ 1 หมากรบก	153,184.54	3,494.29	2,001.90	423.81	159,104.54	53,232.00	74,688.29	24,988.65
หมู่ที่ 2 คอเอน	233,319.06	-	-	-	233,319.06	64,797.90	34,374.64	9,546.60
หมู่ที่ 3 สวนมะพร้าว	348,906.25	10,512.50	42,834.38	-	402,253.13	146,440.27	262,327.82	95,500.46
หมู่ที่ 4 ไม้ขาว	177,346.09	472.55	8,249.42	269.55	186,337.60	72,018.59	40,052.58	15,480.13
หมู่ที่ 5 ทำฉัตรไชย	137,758.06	-	-	-	137,758.06	63,738.81	3,446.77	1,594.78
หมู่ที่ 6 บ่อไทร	222,389.33	-	100.00	-	222,489.33	108,708.14	82,940.00	40,524.43
หมู่ที่ 7 หยิด	228,828.22	-	-	-	228,828.22	122,828.76	98,552.15	52,900.11
หมู่ที่ 1 หมากรบก	409,931.45	5,481.05	425.40	60.48	415,898.39	191,005.19	124,776.09	57,304.58
หมู่ที่ 2 คอเอน	175,829.15	1,557.79	-	-	177,386.93	58,540.63	35,778.89	11,807.63

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566).

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566.

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

- 1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่
- 2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 4,662 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 2,843 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- (1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 754 ไร่
- (2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 1,283 ไร่
- (3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 10,076 ไร่
- (4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 18,016 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลไม้ขาว มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) 2,740.9 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในพื้นแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลไม้ขาว มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองบ้านหยิด และคลองสวนมะพร้าว

3.2.3 น้ำใต้ดินจากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2566) ซึ่งพบว่า ตำบลไม้ขาว มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 21 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาล เอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 17 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 7 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 5 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Ko-sclA ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 356 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Ko-f-sclA ดินโคกเคียนที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,453 ไร่ หรือร้อยละ 4.82 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Sng-sIA ชุดดินสงขลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 890 ไร่ หรือร้อยละ 2.95 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Tkt-silA ชุดดินตะกั่วทุ่ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,023 ไร่ หรือร้อยละ 10.04 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Wp-lsA ชุดดินวัลเปรียง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 337 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 12 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Bc-lsA ชุดดินบาเจาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 512 ไร่ หรือร้อยละ 1.70 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Bh-nc-lsA ดินบ้านทอนที่มีชั้นไม่เชื่อมแข็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,369 ไร่ หรือร้อยละ 4.54 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Chl-sclA ชุดดินคลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Hh-lsA ชุดดินหัวหิน มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 932 ไร่ หรือร้อยละ 3.10 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclB ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,942 ไร่ หรือร้อยละ 6.45 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclD ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 341 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของเนื้อที่ตำบล

- 7) หน่วยแผนที่ดิน Koi-sIC ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,264 ไร่ หรือร้อยละ 17.47 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Lh-sclA ชุดดินละหาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 115 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Mik-lsA ชุดดินไม้ขาว มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,114 ไร่ หรือร้อยละ 10.34 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclB ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 533 ไร่ หรือร้อยละ 1.77 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Pk-sclC ชุดดินภูเก็ต มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,476 ไร่ หรือร้อยละ 11.54 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclB ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,683 ไร่ หรือร้อยละ 5.58 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 7 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ AP สนามบิน มีเนื้อที่ 795 ไร่ หรือร้อยละ 2.64 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ BEACH หาดทราย มีเนื้อที่ 218 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ GC สนามกอล์ฟ มีเนื้อที่ 592 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ I เกาะ มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ P บ่อ มีเนื้อที่ 240 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 1,678 ไร่ หรือร้อยละ 5.57 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 1145 ไร่ หรือร้อยละ 3.80 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินทรายจัด มีเนื้อที่ 6,264 ไร่ หรือร้อยละ 20.80 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินบาเจาะ (Bc) ดินบ้านทอนที่มีชั้นไม่เชื่อมแข็ง (Bh-nc) ชุดดินหัวหิน (Hh) ชุดดินไม้ขาว (Mik) และชุดดินวัลเปรียง (Wp) และปัญหาดินเค็ม มีเนื้อที่ 3,023 ไร่ หรือร้อยละ 10.04 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Bc-lsA	0-2	>150	ค่อนข้างมาก	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	5.0-6.0	<2	-	295	0.98
Bc-lsA*	0-2	>150	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	5.0-6.0	<2	-	217	0.72
Bh-nc-lsA	0-2	>150	ดีถึงดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	5.0-6.0	<2	-	1,369	4.54
Chl-sclA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	114	0.38
Hh-lsA	0-2	>150	ค่อนข้างมาก	ต่ำ	<10	>75	6.0-8.0	6.0-8.0	<2	-	900	2.99
Hh-lsA*	0-2	>150	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	<10	>75	6.0-8.0	6.0-8.0	<2	-	32	0.11
Ko-f-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,453	4.82
Koi-sclB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,942	6.45
Koi-sclD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	120	0.40
Koi-sclD*	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	221	0.73
Koi-slC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	5,264	17.47
Ko-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	78	0.26
Ko-sclA*	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	278	0.92
Lh-sclA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	115	0.38
Mik-lsA	0-2	>150	ค่อนข้างมาก	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.0	5.5-6.0	<2	-	3,114	10.34
Pga-sclB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	533	1.77
Pk-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	531	1.76
Pk-sclC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	2,945	9.78
Sng-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	173	0.57
Sng-slA*	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	717	2.38
Tim-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	950	3.15
Tim-sclB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	733	2.43
Tim-sclB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	733	2.43

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

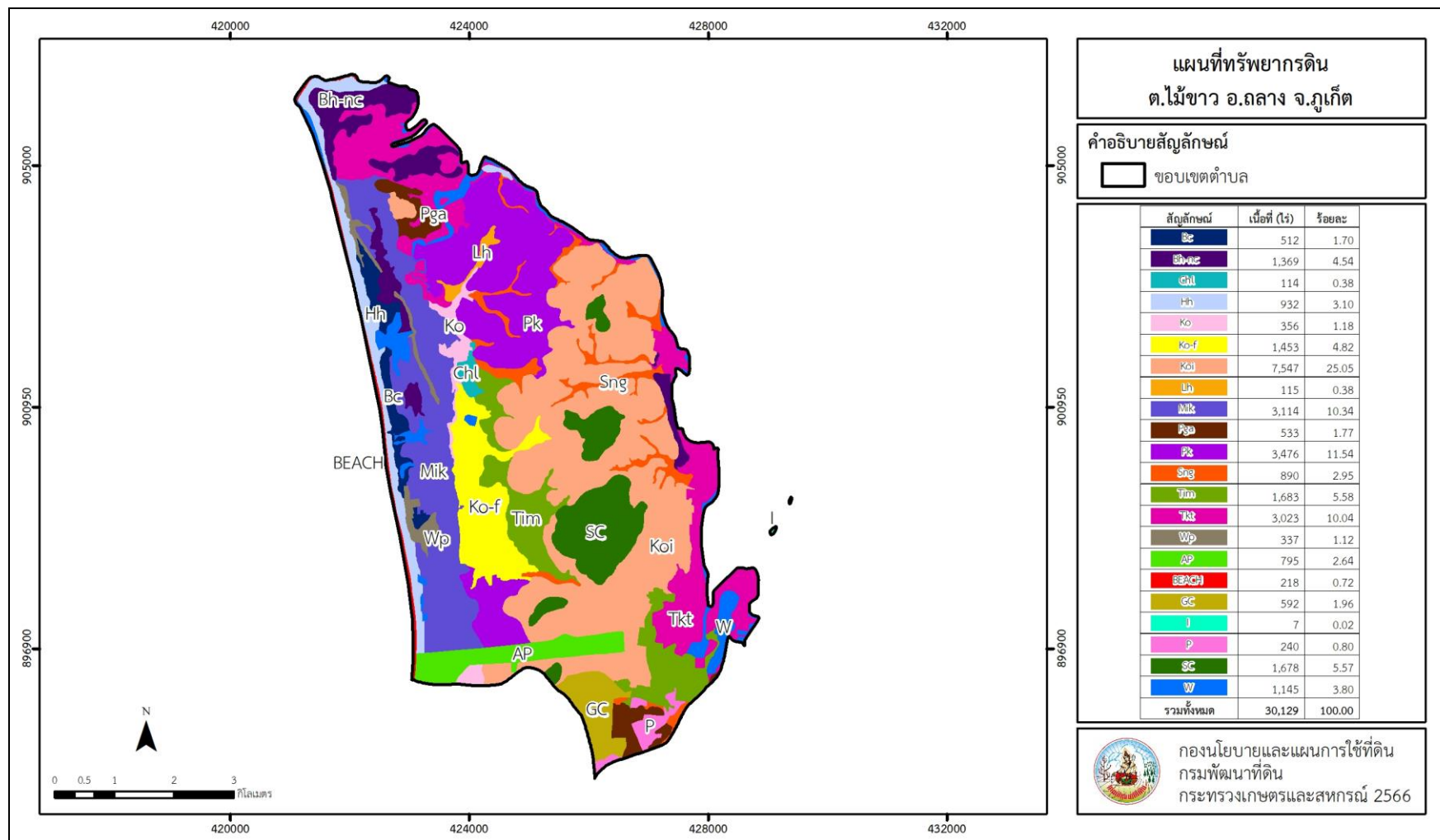
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Tkt-silA	0-2	>150	เลวมมาก	สูง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	<2	-	2,211	7.34
Tkt-silA*	0-2	>150	เลวมมาก	ปานกลาง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	<2	-	812	2.70
Wp-lsA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	>75	6.0-7.0	6.0-8.0	<2	-	337	1.12
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,678	5.57
AP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	795	2.64
BEACH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	218	0.72
GC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	592	1.96
I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	0.02
P	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240	0.80
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,145	3.80
รวมทั้งหมด											30,129	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอลาด จังหวัดภูเก็ต

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอลาด จังหวัดภูเก็ต

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลไม้ขาว คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตร
- 3) พื้นที่ดูดซับน้ำไม่ดี
- 4) พื้นที่ที่ถือครองเพื่อการทำเกษตรมีน้อย
- 5) ขาดความรู้ทางการเกษตร
- 6) ไม่มีที่ดินทำกิน
- 7) ไม่มีเงินทุน
- 8) ปัจจัยทางการผลิตมีราคาแพง
- 9) ที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์
- 10) ผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอ
- 11) แรงงานเกษตรไม่เพียงพอ
- 12) สระกักเก็บน้ำเสื่อมโทรม
- 13) น้ำทะเลหนุน ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย
- 14) ขาดแคลนปัจจัยทางการเกษตร
- 15) ไม่มีการรวมกลุ่ม

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลไม้ขาว มีความต้องการ 12 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ปรับรูปที่ดิน และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน
- 4) สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
- 5) สนับสนุนองค์ความรู้ทางการเกษตร
- 6) นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยปัญหาด้านแรงงาน

- 7) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรองมาตรฐานทางการเกษตร ทางการค้า ในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์
- 8) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ
- 9) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรพื้นที่ให้เกษตรกรทำการเกษตร หรือรวมกลุ่มทำการเกษตร
- 10) ส่งเสริมการทำการรวมกลุ่มเกษตรกร
- 11) เพิ่มช่องทางการตลาด และต่อรองราคาสินค้าทางการเกษตร
- 12) ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบชุมชนเมือง

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 4 ประการ คือ
 - 1.1) ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน
 - 1.2) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรและอุปโภค บริโภค
 - 1.3) ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการครอบครองที่ดิน
 - 1.4) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 8 ประการ คือ
 - 2.1) ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.4) แก้ปัญหาการไม่มีกรรมสิทธิ์
 - 2.5) บุกรุกพื้นที่ป่า/พื้นที่ของรัฐ
 - 2.6) มลพิษทางเสียงจากธุรกิจการบิน
 - 2.7) อุทกภัย ภัยแล้ง
 - 2.8) ปัญหายาเสพติด
- 3) **สภาวะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์
 - 3.2) จัดหาแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค
 - 3.3) จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลงจากการบุกรุก
 - 3.5) แก้ปัญหาการครอบครองที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) รายได้น้อย
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 4.5) รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

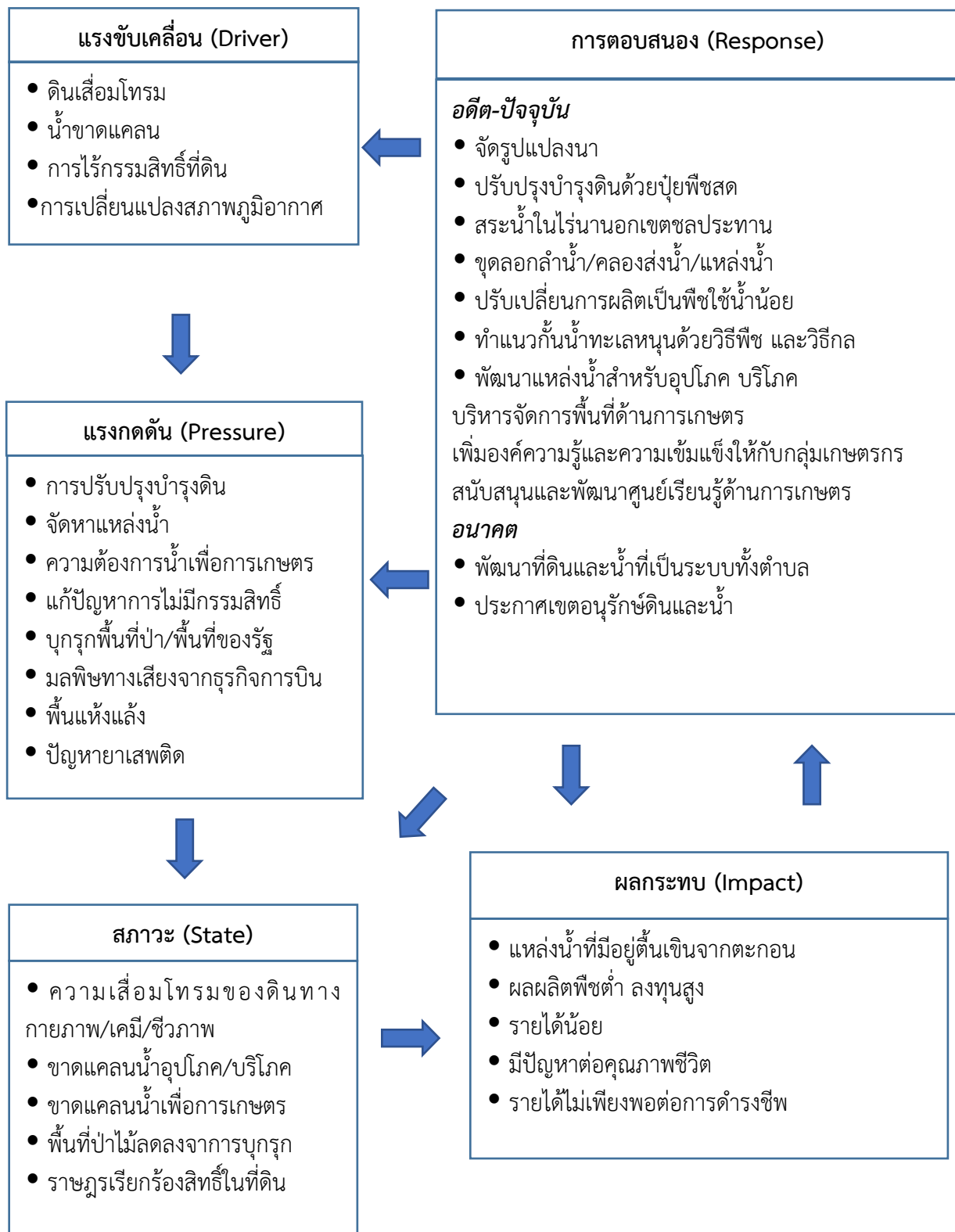
5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- 5.2) สระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 5.3) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.4) เปลี่ยนแปลงการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย
- 5.5) ทำแนวกันน้ำทะเลหนุนด้วยวิธีพืช และวิธีกล
- 5.6) พัฒนาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค
- 5.7) บริหารจัดการพื้นที่ด้านการเกษตร
- 5.8) เพิ่มองค์ความรู้และความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
- 5.9) สนับสนุนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพาราช่วงต้นฤดูฝน ยางพาราจะเริ่มเปิดกรีดได้ในปี 7 หลังจากการปลูก และสามารถกรีดได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ธันวาคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและจะหยุดกรีดเพื่อพักหน้ายางพาราช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน

2) มะพร้าว มะพร้าวแก่จะให้ผลผลิตในปีที่ 5 มะพร้าวอ่อนจะให้ผลผลิตในปีที่ 4 โดยจะทำการปลูกในช่วงพฤษภาคม-มิถุนายน และใส่ปุ๋ยในช่วงพฤษภาคม-มิถุนายน และตุลาคม-ธันวาคม สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี

3) ปาล์มน้ำมัน จะให้ผลผลิตได้ในปีที่ 4 หลังจากการปลูก สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตดูแลผลแก่ตั้งแต่ มกราคม-ธันวาคม และดูระยะเริ่มออกดอกใส่ปุ๋ย 2 ช่วง คือช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายนและช่วงตุลาคม-พฤศจิกายน

4) สับปะรด ทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี ใส่ปุ๋ยช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน กำจัดวัชพืชช่วงเดือนพฤษภาคม กรกฎาคม และกันยายน และเก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงมกราคม-มีนาคม

5) แตงโม ทำการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวมกราคม-เมษายน

6) ไม้ผลผสมผสาน จะเริ่มเก็บเกี่ยวได้ 5-7 ปีหลังจากการปลูก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การดูแลรักษาและสภาพดินที่มีความเหมาะสม

7) นาข้าว ช่วงเวลาที่ปลูกเดือนสิงหาคม ใส่ปุ๋ยเดือนสิงหาคม-ธันวาคม เก็บเกี่ยวผลผลิตพฤศจิกายน-ธันวาคม

8) พืชผักทั่วไป สามารถเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวได้ตลอดทั้งปี

ชนิดพืช \ เดือน	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชเศรษฐกิจ												
1. ยางพารา	ยางพารา											
2. มะพร้าว	มะพร้าว											
3. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน											
พืชไร่												
1. สับปะรด	สับปะรด											
2. แตงโม	แตงโม											
3. นาข้าว								แตงโม				
ไม้ผล												
1. ไม้ผลผสมผสาน	ไม้ผลผสมผสาน											
พืชทั่วไป												
1. พืชผัก	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน สะตอ มะพร้าว สับปะรด ข้าว

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	สะตอ	มะพร้าว	สับปะรด	ข้าว
Bc-lsA	S2n	S3o	S2ns	N	S2n	S2n	N
Bc-lsA*	S2ns	S3o	S2ns	N	S2ns	S2ns	N
Bh-nc-lsA	N	S3o	N	N	N	N	S3o
Chl-sclA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S3o
Hh-lsA	S2n	S3o	S2ns	N	S2n	S2n	N
Hh-lsA*	S2ns	S3o	S2ns	N	S2ns	S2ns	N
Ko-f-sclA	N	S3o	N	N	N	N	S2ns
Koi-sclB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S3o
Koi-sclD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S2ewn	S3e	S3e	N
Koi-sclD*	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e	S3e	N
Koi-slC	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2en	S2en	S3ewo
Ko-sclA	N	S3o	N	N	N	N	S2n
Ko-sclA*	N	S3o	N	N	N	N	S2ns
Lh-sclA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S3o
Mik-lsA	S2ns	S3o	S2ns	N	S2ns	S2ns	N
Pga-sclB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S3o
Pk-sclC	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2en	S2en	S3ewo
Pk-sclC*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ens	S3ewo
Sng-slA	S3o	S2on	S3o	N	S3o	S3o	S2ns
Sng-slA*	S3o	S2ons	S3o	N	S3o	S3o	S2n
Tim-sclB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S3o
Tim-sclB*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o
Tkt-silA	N	N	N	N	N	N	S1
Wp-lsA	N	S3o	N	N	N	N	S2n
SC	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ : * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

: ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหารพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยมีทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด รวมกับความต้องการของท้องถิ่นสามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าชายเลนสมบูรณ์ ป่าชายเลนรกร้างพื้นที่ฟู ป่าชายหาดสมบูรณ์ ป่าชายหาดรกร้างพื้นที่ฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรกร้างพื้นที่ฟู พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่ฟูธรรมชาติ มีเนื้อที่ 6,399 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 21.24 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 1,738 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.77 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 729 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.42 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่ฟูธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 3,932 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 13.05 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 10,615 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 35.23 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์

ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 226 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 2,405 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 7.98 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ มะพร้าว, ไม้ผลผสม, กล้วย, เงาะ, ทุเรียน, มังคุด

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 7,031 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 23.35 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 158 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ สับปะรด, แตงโม

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 365 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.21 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ ไม้ดอก, ไม้ประดับ, พืชสวนครัว

2) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 314 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.04 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง, สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

3) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 116 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 55 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าปล้อง, หญ้าพง, หญ้ารงนก

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 61 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสุกร, โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก, โรงเรือนเลี้ยงโค

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 6,981 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 23.17 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 5,080 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 16.86 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท สนามบิน และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 282 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 1,619 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.37 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกตส์เฮาส์ สนามกอล์ฟ สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,543 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.12 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 1,292 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.29 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง ทะเล เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น บ่อน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 2,280 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.57 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น พืชพันธุ์ธรรมชาติ พืชพันธุ์สลับไม้พุ่มไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม บ่อลูกรัง หาดทราย เหมือนเก่าบ่อขุดเก่า บ่อทราย พื้นที่กองวัสดุ พื้นที่ถม เป็นต้น

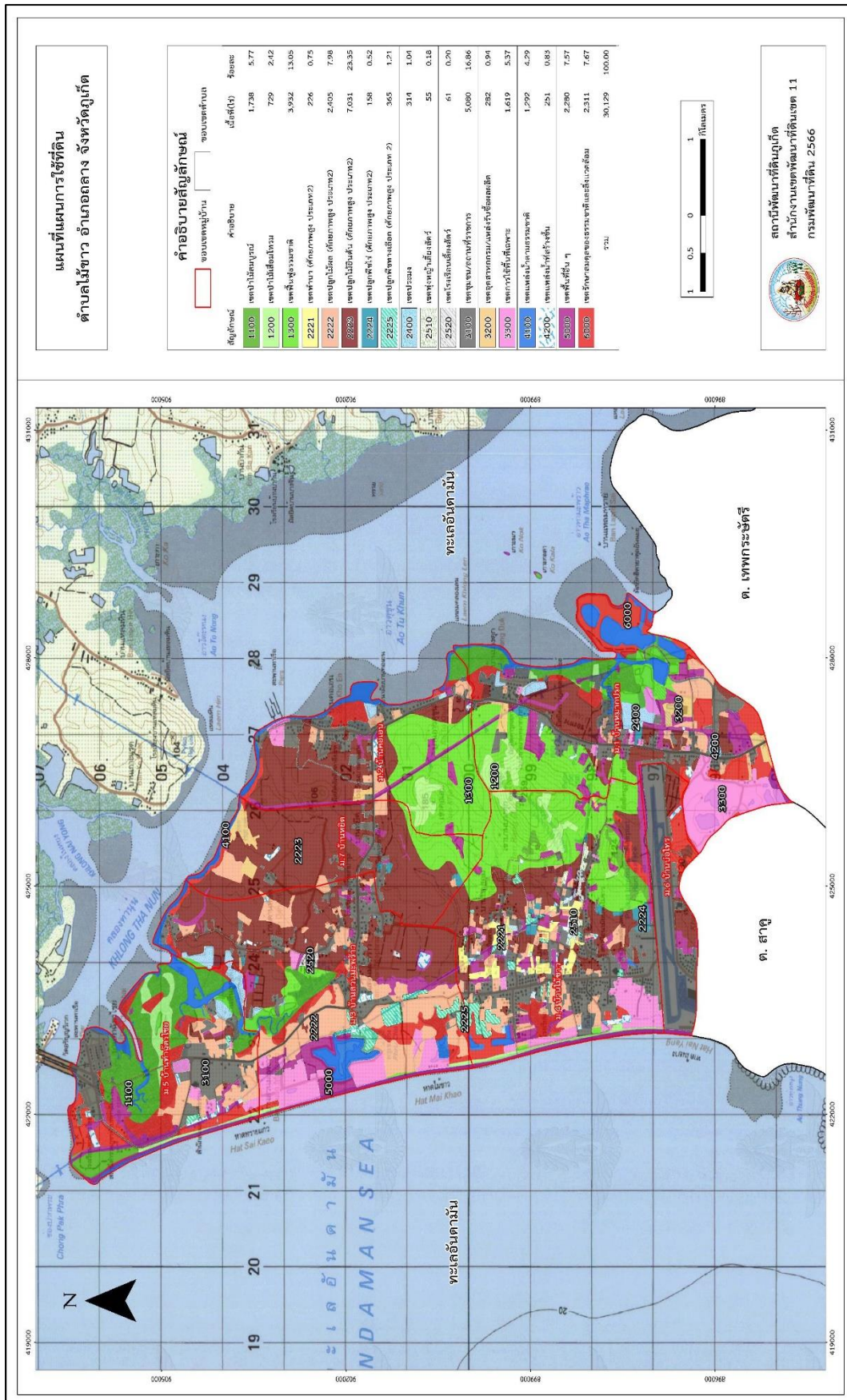
6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 2,311 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.67 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	6,399	21.24
(1) เขตป่าไม้สมบูรณ์	1,738	5.77
(2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	729	2.42
(3) เขตพื้นที่พืชรูปร่าง	3,932	13.05
2. เขตเกษตรกรรม	10,615	35.23
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	10,185	33.81
2.1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	10,185	33.81
(1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท2)	226	2.51
(2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท2)	2,405	7.98
(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท2)	7,031	23.35
(4) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท2)	158	0.52
(5) เขตปลูกพืชทางปลูก (ศักยภาพสูง ประเภท2)	365	1.21
2.2 เขตประมง	314	1.04
2.3 เขตปศุสัตว์	116	0.38
(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	55	0.18
(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	61	0.20
3. เขตเขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,981	23.17
(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	5,080	16.86
(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	282	0.94
(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	1,619	05.37
4. เขตแหล่งน้ำ	1,543	5.12
(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	1,292	4.29
(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	251	0.83
5. เขตพื้นที่อื่นๆ	2,280	5.57
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2,311	7.67
รวม	30,129	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2567 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาวไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2566

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) **ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น** มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การรณรงค์เฝ้าติดตาม
- (7) การจัดหาปูนโดโลไมต์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

(9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)

3) พื้นที่น้ำทะเลรุกล้ำ มีแผนงาน/โครงการการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน ดังนี้

(1) การอนุรักษ์ฯ ในพื้นที่เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ

(2) พื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

4) การจัดการทรัพยากรดินเพื่อการเกษตร มีแผนงาน/โครงการจัดองค์ความรู้ทางการเกษตร ดังนี้

(1) โครงการบัตรดินดี

(2) โครงการพัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเดิมเข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี

(3) การพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการพัฒนาที่ดินตามบริบทของท้องถิ่น

(4) สนับสนุนชุดวิเคราะห์ดินภาคสนาม (Test kit)

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหา ดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลไม้ขาว กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลไม้ขาวในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก (3) ปัญหาน้ำทะเลรุกล้ำพื้นที่ทำการเกษตรทำให้ผลผลิตเสียหาย และมีปัญหารองลงมา คือ ขาดปัจจัยการผลิตทางการเกษตรและองค์ความรู้ในการทำเกษตร ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

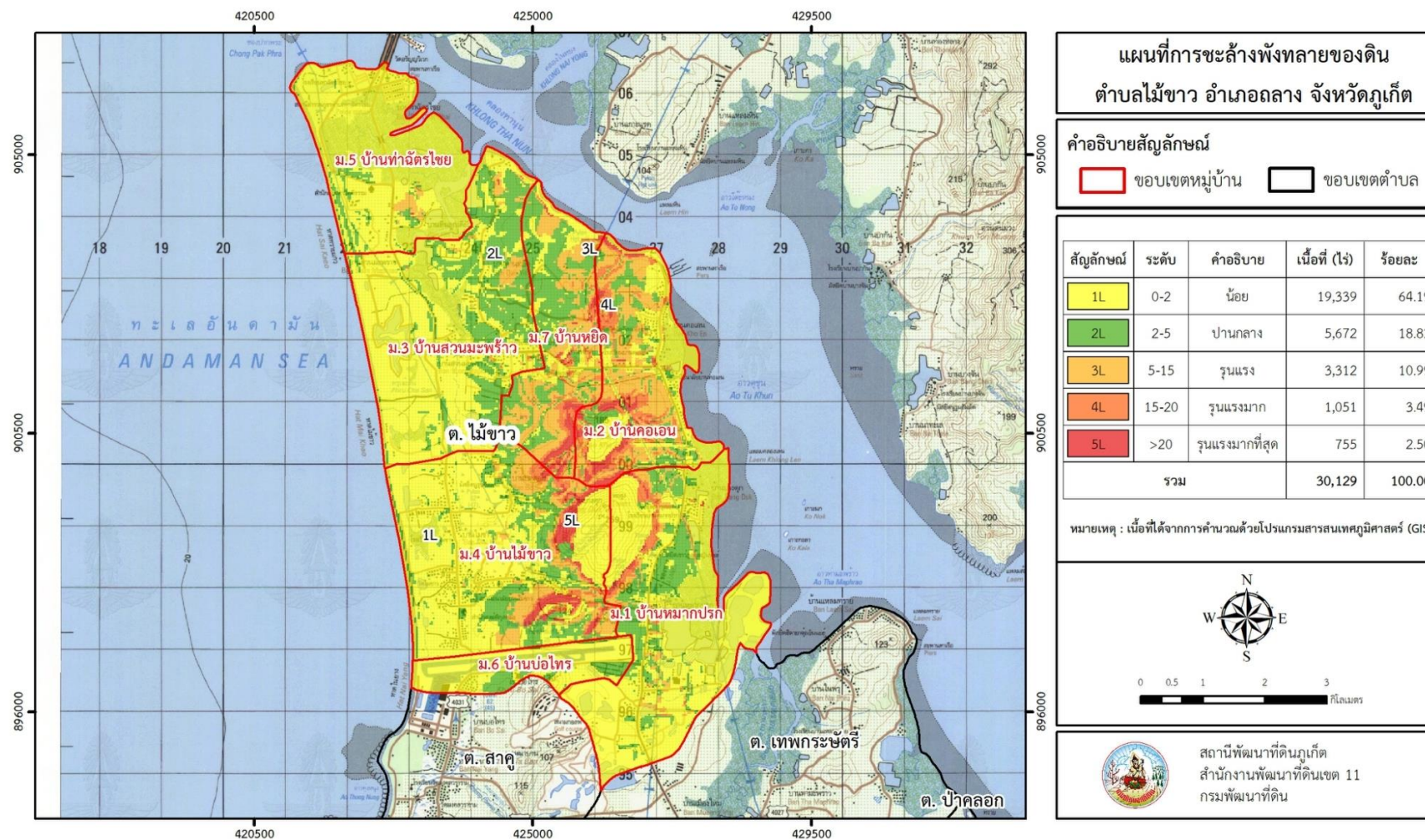
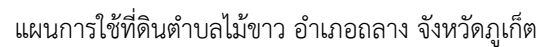
ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน ได้แก่ ดินเป็นกรด ดินเค็ม และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง

การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน จะต้องดำเนินการทั้งตำบล ได้แก่ (1) **ปัญหาดินกรด** ปรับปรุงดินโดยวัสดุปูน (โดโลไมท์) และมีการใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ในการปรับปรุงบำรุงดิน (2) **ด้านปัญหาดินเค็ม** ปรับปรุงสภาพดินโดยใช้สารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปูนขาวหรือยิปซัม หรือการเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ และควบคุมระดับน้ำใต้ดินที่เค็มโดยระบบระบายน้ำแบบเปิด (3) **ด้านปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ** มีธาตุอาหารน้อย ควรปรับปรุงดินด้วยวัสดุอินทรีย์ต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยคอก มูลสัตว์ รวมถึงการปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อเพิ่มธาตุอาหารพืช และช่วยในการอุ้มน้ำได้ดีขึ้น ในกรณีของการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/บริโภค และบางพื้นที่ขาดน้ำในการทำเกษตร รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบล ต้องมีการจัดทำร่วมกับการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม การขุด ลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น ขุดเจาะบ่อบาดาล ก่อสร้างคลองส่ง น้ำเพื่อการกระจายน้ำ และป้องกันน้ำท่วม ภายใต้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในกรณีพื้นที่น้ำทะเลรุกล้ำ การแก้ปัญหาจัดการพื้นที่ โดยขุดสร้างคัน ดินล้อมรอบพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อป้องกันการรุกของน้ำเค็ม การขุดยกร่องปรับปรุงแปลงสำหรับปลูกพืช จัดหาแหล่งน้ำสำรอง เพื่อเก็บน้ำจืดจากแม่น้ำหรือกักเก็บน้ำธรรมชาติ หรือขุดบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำใต้ดิน ขึ้นมาใช้และระบายน้ำเค็มออกจากแปลงปลูกให้หมด แล้วจัดหาน้ำจืดมาให้แก่ต้นไม้ผล เพื่อช่วยให้ต้นไม้ ผลมีชีวิตอยู่รอดอีกทั้งยังช่วยล้างความเค็มของดิน

ในกรณีเกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการทำเกษตรกรรม ต้องการเข้าถึงการจัดการดินที่ถูกต้องและเหมาะสมกับพืช สามารถเข้าร่วมกับโครงการบัตรดินดีโครงการพัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเดิมเข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีการพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 226 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,031 ไร่ 3. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 158 ไร่ 4. เขตประมง เนื้อที่ 314 ไร่ 5. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 61 ไร่ 6.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,405 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 1.7 การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง) 1.8 จัดตั้งธนาคารปุ๋ยการใช้ พด. 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)	
รวมพื้นที่เกษตรกรรม	รวมแผนงาน/โครงการ	

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 226 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,031 ไร่ 3. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 158 ไร่ 4. เขตประมง เนื้อที่ 314 ไร่ 5. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 61 ไร่ 6.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,405 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การจัดหาปุ๋ยอินโดไมท์ 1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 1.7 การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง) 1.8 จัดตั้งธนาคารปุ๋ยการใช้ พด. 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)	
รวมพื้นที่เกษตรกรรม	รวมแผนงาน/โครงการ	

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1. เขตทำนา เนื้อที่ 226 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,031 ไร่ 3. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 158 ไร่ 4. เขตประมง เนื้อที่ 314 ไร่ 5. เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 61 ไร่ 6.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,405 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3) จัดอบรมการถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและการจัดการโรค/แมลงศัตรูพืช (กรมวิชาการเกษตร) 4) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด) 11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 12)โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ 14) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม 15) โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,292 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
	1. ปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.2 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืช ปุ๋ยสด	ไร่	150	150	150	150	150	750	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.3 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	2,850	2,850	2,850	2,850	2,850	14,250	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.4 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดิน กรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	300	300	300	1,500	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	1	2	2	2	2	9	17,800	35,600	35,600	35,600	35,600	160,200	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของ ดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม/ พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	375,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	450,000	พด.
	4. การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.1 การก่อสร้างระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ ลุ่ม-ดอน	ไร่	-	50	50	-	-	100	-	106,000	106,000	-	-	-	พด.
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.2 การก่อสร้างระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ เสี่ยงภัยพิบัติทาง การเกษตร	ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	พด.
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.3 การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำพร้อม ปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565). กรมอุตุนิยมวิทยา
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนา
ที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และราย
ตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกร จำแนกรายจังหวัด ราย
อำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>.
15 พฤษภาคม 2566

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรฟัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน.

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรม
พัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน

รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา :

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop.1>
op.1 พฤษภาคม 2566.

สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

